

Purpose of the Pesach – Guided Study

For a detailed analysis of this topic, see http://alhatorah.org/Purpose_of_the_Pesach

The Command – Shemot 12:3-23

(ג) דברו אל כל עדת ישראל לאמר בעשר לחדש הזה ויקחו להם איש ששה לבית אבית ששה לבית... (ה) ששה תמים זכר בן שנה יהיה לכם מן הכבשים ומן העזים תקחו. (ו) והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום לחדש הזה ושחטו אתו כל קהל עדת ישראל בין הערבים. (ז) ולקחו מן הדם ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף על הבתים אשר יאכלו אתו בהם. (ח) ואכלו את הבשר בלילה הזה צלי אש ומצות על מררים יאכלוהו. (ט) אל תאכלו ממנו נא ובשל מבשל במים כי אם צלי אש ראשו על כרעיו ועל קרבו. (י) ולא תותרו ממנו עד בקר והנותר ממנו עד בקר באש תשרפו. (יא) וככה תאכלו אתו מתניכם חגרים נעליכם בגליכם ומקלכם בנדכם ואכלתם אתו בחפזון פסח הוא לה'.

(יב) ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה והכיתי כל בכור בארץ מצרים מאדם ועד בהמה ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני ה'. (יג) והיה הדם לכם לאת על הבתים אשר אתם שם וראיתי את הדם ופסחתי עלכם ולא יהיה בכם נגף למשחית בהכתי בארץ מצרים.... (כא) ויקרא משה לכל זקני ישראל ויאמר אלהם משכו וקחו לכם צאן למשפחתכם ושחטו הפסח. (כב) ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר בסוף והגעעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות מן הדם אשר בסוף ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר. (כג) ועבר ה' לנגף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח ה' על הפתח ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף.

The Questions

At first glance, the Pesach appears to be a protective ritual, meant to ensure that the Israelites were spared during the Plague of Firstborns. Why, though, was such a sign necessary to save the nation; could not Hashem have simply passed over their homes even without the smearing of blood? Moreover, who or what is the "משחית" from which they are being protected?

Other Issues:

The Paschal ritual includes many aspects besides the highlighted smearing of blood.

What role do these play in the ceremony, and what might they suggest about its overall purpose?

- Why was the lamb taken four days before it was to be slaughtered?
- Why did the Pesach have to be eaten roasted, whole, and accompanied by matzah and bitter herbs?
- Why was a year old lamb (or kid) chosen as the animal to be slaughtered?
- Was there any significance to eating the meat while belted, with shoes on, and staff in hand, or was this simply meant to ensure that all would be ready to depart Egypt at first opportunity?

Commentators

Approach #1 – Protection Rite

The following sources view the Pesach mainly as a protective rite, aimed at warding off the evil of the "מִשְׁחֵית". They differ, though, in how they view the nature of the "מִשְׁחֵית" and thus, in how they explain the necessity for such a rite:

Sources #1-2

<p><u>אבן עזרא שמות י"ב:ז'</u> ויש אומרים שהוא סימן למלאך העובר הנקרא משחית, כדרך והתוית תו (יחזקאל ט, ד). והענין כי דבר המערכת לא יסור כי אם בתת כופר.</p>	<p><u>רב יוסף בכור שור שמות י"ב:כ"ב</u> לא תצאו – פן יפגע בכם המשחית, שניתן לו רשות, וזה שאמרו רבותינו: בשעת דבר כנוס רגליך.</p>
---	--

According to Ibn Ezra, who is the "מִשְׁחֵית"?

Why were the Israelites in danger? What do R"Y Bekhor Shor's words "שניתן לו רשות" mean? What role did the blood play? Note the comparison to Yechezkel; how are the incidents similar?

Source #3

<p><u>ספורנו שמות י"ב:ב-י"ג</u> (יב) ועברתי. לפלס נתיב לאפי, שלא יוכל על זה השליח. והכיתי כל בכור. שאבחין בין טפה של בכור לטפה שאינה של בכור... אני ה'. ולא יאות כל זה בלתי לה' לבדו, כאמרו אני ה' אני הוא ולא אחר. (יג) ולא יהיה בכם נגף למשחית. לא יגע בכם נגף פי' מכה של אותה ההשחיתה שאני עושה במצרים. בהכותי. שמלבד מכת הבכורות שלח בשאר העם עברה וזעם וצרה משלחת מלאכי רעים כי לולא הפסיחה שעשה בחמלתו על ישראל לא היו נמלטים משאר הצרות ששלח על שארית עם מצרים כענין פן תספה בעון העיר (הוריות יט א), וצוה עליהם מתנות הדם לאות, למען ימלטו, וזה למען שמו לבלתי החל כאמרו ואומר לך בדמיון חיי (יחזקאל טז, ו).</p>
--

According to Seforno, what was the relationship between the roles of Hashem and the "מִשְׁחֵית" during the Plague of the Firstborn? From what was the blood protecting the nation?

Source #4

<p><u>ראב"ד, ספר האמונה הרמה מאמר ג' (עמ' 102-103)</u> ומן הדברים המחייבים בזה אצל המתפלסים, כי הבורא ית' הפקיד אל שבע כוכבי לכת הנהגות בזה העולם תחת רצונו, וכוחו, ויכלתו. ומן השבעה כוכבים כוכב מאדים, ולו שפיכות דמים, ושפיכות דם הבעלי חיים במה שביניהם ירף הזיקם, ואמרו שהאומה שנמנעה משפיכות דמים רבה ביניהם ההרג...</p>
--

How does Ibn Daud understand the "מִשְׁחֵית"? What intrinsic powers does the spilling of blood have? Is there any evidence of such an idea elsewhere in Tanakh (see below)?

ראב"ד, ספר האמונה הרמה מאמר ג' (עמ' 102-103)

אשת הנביא ע"ה הרגישה כמו זה בבנה והי[א](ה) הוציאה ממנו דם כמאמר הכתוב עליה: ותקח צפורה צור ותכרות את ערלת בנה ותגע לרגליו עד וירף ממנו. והנה סבת זה מאמר האל ית' לו: כה אמר ה' בני בכורי ישראל ואומר אליך שלח את עמי ויעבדוני ותמאן לשלחו הנה אנכי הורג את בנך בכורך... ושב עליו דבר מה מן הייעוד בבכור בניו, כמו שהיה סוף ייעוד המצריים מכת בכורות, והיה לנביא ע"ה כאלו אליו הקדמת הידיעה בשישראל יהיו נצלים מזה, בדם שיהיו על שעריהם כמו שבא בכתוב אחר כן: ועבר ה' לנגוף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח ה' וכו'.

What comparison does Ibn Daud draw to the story of Moshe at the lodging place; why?

In contrast to Ibn Daud, Ibn Kaspi, below, contends that the blood had no effect whatsoever on Hashem or the מַשְׁקֵית but was intended merely to allay the fears of the Israelite masses; how so?

Source #5

אבן כספי שמות ד':כ"ד

איך שהוא מבואר כי בימים ההם היה דעת פשוט בהמון העם, כי הדם יש לו סגולה לכל חרדה והתגעשות, ולכן צוה ה' שישמו דם על המשקוף ועל המזוזות בבתי ישראל, בחרדתם והתגעשות על צעקת כל המצרים כי היו כולם מתים, ולכן יהיה הדם לכם לאות וכו'.

Do you think Hashem would make a commandment just because the masses believed something to be true?

None of the above passages discuss the role played by the Pesach's accompanying rituals, such as the timing of the ceremony, the eating of matzah and maror, etc. Can you think why these might have been necessary according to this overall approach?

Approach #2 – Sacrifice

According to the following sources, the Pesach was a sacrifice that strengthened the bond between the Children of Israel and Hashem in preparation for the Exodus. The commentators disagree regarding the nature of this sacrifice and what specific role it played:

Source #1

צורר המור שמות י"ב:ג'

ויקחו להם איש שה לבית אבות – הנה זה כפי הכוונה האמתית, להישירם אל המצוות בענין שהיה להם לזכות ולכפרה. לכן צוה לעשות שה תמים כמו שהוצרך לקרבן המזבח. ומן הראוי היה שיהיה זה הקרבן נעשה על המזבח ולזרוק דמו, אלא לפי שהיה ארץ טמאה, ואין ראוי לעשות בה מזבח, רצה הקב"ה לזכות את ישראל שיאכלוהו בלילה ויהיה חשוב להם כקרבן וכזבח וכן יש דין נותר כמו קרבן. וכמו שבקרבן היו זורקין דמו כן צוה כאן שיתנו מן הדם על המשקוף ועל המזוזות כמו שאמר שם עלה לכבש ופנה לסובב. וכן צוה ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל, בשלשה כתות. וכן צוה ואכלו את הבשר צלי אש ומצות כמו שהיה הקרבן צלוי באש על המזבח ולא מבושל ולא חי כאומרם אל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל במים. ראשו על כרעיו כמו שהיה בקרבן. והנותר ממנו, דינו כדין נותר הקרבן.

According to the Tzeror HaMor, to what type of sacrifice might the Pesach have been similar?

Why was it necessary?

What function does the smearing of blood play? How are the other aspects of the sacrifice (roasted meat, matzah, maror, etc.) understood?

Source # 2

מ"ד קאסוטו שמות י"ב:ה'

מהי המשמעות שהתורה מייחסת לקרבן פסח יוצא מפסוק כ"ז, הקובע שהשה של פסח דורות הוא זכר לדבר שפסח ה' על בתי בני ישראל בנגפו את מצרים, ובהתאם לכך השה של פסח מצרים שימש מעין תמורה לחייהם של בכורות ישראל ביום ששלח ה' את המשחית לנגוף בכורות מצרים. ומלבד זה, יש לראות אולי בדם הפסח, כמו בדם המילה, גם סמל להקדשת חייהם של בני ישראל לאלוהיהם, ולנכונותם לשפוך אף את דמם לעבודתו, אם יהיה צורך בכך. ואולי מתכוון הכתוב להשמיע שדווקא בזכות הקדשה זו נושעו בכורות ישראל כשבאה המגפה על מצרים.

According to Cassuto, how might the Pesach be like a "פדיון בכור"?

What does the blood symbolize?

Source #3

רב דוד צבי הופמן שמות י"ב:ב-ג

אך מה היה אופיו של קרבן הפסח? ... מכיוון שהוא נקרא לעתים בשם זבח, הוא שמם של הקרבנות הנאכלים, ובמיוחד של קרבן השלמים הרי שהפסח שייך לסוג של שלמים. אכן, אך טבעי הוא שבשעת היציאה לחירות, כאשר באה לישראל הישועה הגדולה ביותר שלה זכתה האומה אי-פעם, יהיה קרבן שלמים. כשם שהאדם מצהיר על ידי קרבן שלמים על ישועתו כתוצאה של התאחדותו עם הקב"ה, כך גם נפתחה הגאולה ממצרים בביאורו של שם הוי"ה ובהבטחה "כי אהיה עמך" ועתה היא צריכה להיות מושלמת בהתאם לאלה. אבל הפסח צריך להיות כמו קרבן תודה, במיוחד בשביל ההצלה מן המוות במכת בכורות... ועוד, שלא כמו בפסח שצריך יהיה להביא בעתיד – אות תודה על ההצלה במצרים, הרי הפסח שזבחו במצרים היה גם קרבן שלמים וגם קרבן תפילה למען השיג את הישועה, ומשום כך נצטוו לזבחו "בין הערביים" – לפני בוא מכת בכורות. במצרים שימש הבית כמזבח, ודם הקרבן נזרק על מזוזהו ומשקופיו.

To which sacrifice does R. D"Z Hoffmann liken the Pesach?

What proofs does he bring for this identification?

What is the function of the smearing of the blood? Is this supported by the verses?

Approach #3 – Demonstrative Act Against Idolatry

A last approach suggests that since sheep were part of the Egyptian pantheon, the slaughtering of the Pesach served to proclaim Hashem's sovereignty and His supremacy over the Egyptian deities.

Source #1

ר' בחיי שמות י"ב:ג'

וראיתי את הדם ופסחתי עליכם. אין הדם מונע הנגף ולא מניעתו מביא הנגף, אבל למדך הכתוב כי מי שהאמין בהקב"ה אמונה שלמה ותלה בו בטחונו ולא חשש לאימת פרעה וגזרתו וזבח בפרהסיא תועבת מצרים ונתן מדם הפסח על המזוזות ועל המשקוף הרי זה צדיק ובטח בהקב"ה, ראוי הוא שיגין עליו מן הנגף והמשחית.

Source #2

חזקוני שמות י"ב:ג'

(ג) ויקחו להם איש שה ע"י שמזל טלה היה יראתם ובגללו היו עובדים לצאן אתם תקחו יראתם בידכם ולא תהיה בהם יכולת לעכב אתכם וילקו בחדש שמזלו טלה ולא יועיל להם.

What is similar about the above two approaches? Where do they differ? According to each, for whom was the blood really a sign?

How do you think each might understand the other laws that accompanied the Pesach – selecting it four days earlier, roasting it at twilight, etc.? What do Ralbag and Chizkuni suggest below?

Sources #3-4

חזקוני שמות י"ב:ח'-י"א

(ח) ואכלו את הבשר בלילה בשעה שכל בני אדם מצויין בבתיהם... צלי אש שיהא ריחו הולך ונודף בחוטמן של מצרים וידעו שאתם אוכלים את יראתם. על מררים עם מרורים כל זה דרך בזיון שיאכלוהו עם דבר רע ומר ולא עם דבר חשוב ומתוק. (ט) ראשו על כרעיו... כלומר אפילו בשעת צליה כולו שלם שיהיה ניכר שהוא יראתם. (יא) וככה תאכלו אתו וגו' כלומר דרך חול ובזיון אבל לא כשאר קדשים שאוכלים אותן דרך כבוד.

רלב"ג שמות י"ב:ג'

(ג) בעשור לחדש הזה – הקדים לקיחתו לשחיטתו ארבעה ימים... כדי שיחקרו בזה הענין אשר נצטוו בו, באלו הארבעה ימים, באופן שתעקר מהם זאת האמונה הנפסדת ויהיו נקיים ממנה בעת עשותם זאת המצוה... (ט) צותה התורה שיצלה שלם, להראות לישראל הפסד אמונת המצרים; כי הם יצלו אותו שלם, והוא האופן שיהיה ראוי יותר שיגיע ממנו כעס לאלהי מצרים, ובזה האופן יהיו נצולים.